

kake koristi za slov. ljudstvo, škode pa je že zdaj več, kakor je treba. — Na Primorji pogreša ljudstvo uradnikov, ki bi znali z njim govoriti slovenski in za to kroži ondi prošnja za slov. srednje šole, da se na njih izučé slov. dijaki ter postanejo uradniki, kakor jih je slov. ljudstvu treba. — Novi župan v Trstu dr. Bazzoni je bil zadnjo soboto slovesno vmeščen. Kar je mož pri tem govoril, to je pač hvale vredno, toda počakajmo, bode-li tudi mestni zastop poslej v resnici domač. avstrijski. — V Zagrebu so zaprli pristava dež. blagajnice, ker je bilo smuknilo čez 5000 gld. iz blagajnice v njegove žepe. — Ogerska vlada ima k redu načrt nove postave gledé domovinske pravice. Take postave jim je brž že treba, toda bojimo se, da Tisza ni mož za to, da bođe nova postava kaj prida. V moži je preveč Madjarja.

Vunanje države. Sv. Oče Leon XIII. niso uslišali prošnje dr. Rampfa, naj bi ne obveljalo vjegovo imenovanje za škofa v Ratisboni na Bavarskem. Velezaslužni mož torej le pride tje za škofa. — Italj. minister, Crispi in nemški kancelar, Bismarek sta si dobra prijatelja, predobra, ako je vse resnica, kar sta si moža voščila za novo leto. Kralj Umberto pa je padel uni dan raz konja a trdi se, da mu ni bilo škode vsled pada. — Na Francoskem je 300 župnikov, katerim je vlada vzela plačo ali pa celo kazen naložila, vse zato, ker so bili neki kaj rekli zoper ravnanje sedanje vlade. Lepa vam vlada, ki dela le silo! — V Belgiji je pogorela kraljeva graščina Laecken, malo dni pozneje pa veliko gledišče v Brüsselji. Nekaterim se to ne dozdeva, da je golo naključje. — V Dublinu, irskem mestu, imajo v spomladi veliko razstavo ali odbor, ki jo pripravlja, noče kraljice Viktorije povabiti, naj pride k razstavi. Brani pa se tega zato, ker kratki nje sedanja vlada, ki ji je Salisbury na čelu, slej ko prej pravice irskemu ljudstvu. — Iz Nemčije prihaja glas, da misli Bismarek zopet na povišanje armade in zato mu je nek mal pretep na francoskih mejah prav po godu, češ, da so Francozje še vedno k redu, da mahnejo brž ko brž nad Nemčijo. — Cesarica Avgusta, žena Viljema I, tedaj stara mati Viljema II. je nevarno zbolela in sodi se, da ne bode dolgo, da umrje. Najnovejše poročilo pravi, da je včeraj že umrla. — Ruska vlada ugovarja sedaj zoper posojilo Bolgarov ter pravi, da je ono zoper Berolinsko pogodbo. Države, katerih se tiče to uprašanje, pa menimo, da niso te misli. Rusija se boji menda po pravici, da dobiva v Perziji, ki meji z njo v Aziji, ne ona, ampak Anglija čedalje več moči. — Turški sultan je izdal prepoved, vsled katere se ne sme več tržiti z ljudmi, s sužnjiki. Volja je dobra, toda ali ona tudi obvelja pri uradnijah, to še je

vprašanje. — V Afriki, v nje vzhodnjem delu, je nemška naselbina že precej drzna, ali domačini še niso vgnani. — Brazilijska, ta najnovejša republika bode težko se vzdržala, vsaj brez „rdeče krvi“ ne. Nobena država še je ni doslej pripoznala. Kako tudi, saj že lahko izgine čez noč vsa republikanska vlada! — V New-Yorku kaže se hripa za prav nevarno in umrlo je ondi že veliko ljudi za-njo. — V Kini je po severnih krajih huda lakota, ljudje uživajo skorijo dreves in koreninje. Sem ter tje prodava se že otrok ali žena samo, da še oče ali mož dobi denar za — podgano. To je hudo.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Daije.)

Komaj je bil župan Ptujski izvedel, da dobijo v Ptuj novega župnika in da vtegne vladna komisija v kratkem priti tudi k njim, si je mnogo prizadeval, da bi mesto dobilo nekoliko bolj katoliško lice. Že dne 17. sept. leta 1599. je v mestno hišo poklical svetovalec Boštjana Jäger-ja ter ga je vprašal o njegovem verskem mišljenji. Odgovoril je, da hoče v dokaz svoje pravovernosti v kratkem prejeti v katoliški cerkvi presv. rešnje Telo. Ravno tisto je trdil kužnar Jurij Leysel. Tudi Mihael Ganster podkovač je objavil, da je že pred 14 dnevi bil pri takratnem mestnem kaplanu in sedanjem župniku pri sv. Rupertu v Slov. gor., Ožbaldu Pernauer-ji pri spovedi in sv. obhajilu.

Isto tako bilo je tudi 12. novembra leta 1599 več meščanov pred mestnim županom Janezom Schwarz om zaradi vere izprašanih. Pri tej priložnosti je Jurij Sorger naravnost izrekel, da noče augsburške vere zapustiti. Dali so mu 14 dni časa za premislek, a ker vse prigovarjanje ni nič pomagalo, zaprli so mu štacuno in vzeli pravico trgovine.

Daniel Himbelsteiner ni pri neki volitvi hotel katoliško priseči. Rekel je, da katoliških obredov nikakor ne zaničuje, pač pa je pripravljen obiskovati brezizjemno le katoliško cerkev, ako se mu bode sv. obhajilo podelilo v obeh podobah. Župan Schwarz mu je naročil, naj se prej ko prej oglasi pri novem župniku, ki ga bode o presv. rešnjem Telesu in o drugih resnicah podučil.

Tudi Štefanu Fabijaniču, pozlatarji in Mateji Dacher-ji, ki se je hotel kot ključavničar v mestu naseliti, bilo je istega dne ukazano, naj se gledé svojega verskega mišljenja ali pismeno ali ustmeno pri županu izjavita.¹⁾

26. Janez Ripšer, magister bogoslovja,

¹⁾ Sim. Povoden, Bürgerl. Lesebuch, 427 in 428.

duhovni komisar za spodnje Štajarsko in nadžupnik v Ptuj. (1599—1644)¹⁾

Ta za Ptuj in okolico vsekako zaslužen mož se je narodil l. 1570. pri sv. Rupertu ob Rabi na nemškem Štajarskem, kjer so njegovi stariši Evstahij in Poliksena Ripšer bili čislani in imoviti tržani.²⁾ Dovršivši z izvrstnim uspehom svoje študije pri jezvitih v Gradci bil je kot „summi Pontificis Alumnaus“ od Sekovskega škofa Martina l. 1596. v mešnika posvečen. Kaplanoval je potem v Gradci, kjer se je izvanredno gorečnostjo v oznanjevanji božje besede in z izglednim življenjem za vse dobro unetemu nadvojvodi Ferdinandu toliko prikupil, da ga je dne 14. sept. l. 1599. prezentiral za župnika v Ptuj. Imenovan od Solnograškega nadškofa Bolfenka vrhu tega še duhovnim komisarjem za spodnje Štajarsko, prevzel je od dosedanjega župnika Boštjana Kobelja, ki je postal prošt v Doberlavesi, dne 21. t. l. župnijo Ptujsko, katero je potem blizo 45 let hvalevredno vodil.

Pred vsem mu je bila skrb za to, da v mestu in okolici zopet oživi prava vera, protestantizma plevel pa se do cela iztrebi. Zaradi tega je s porazumljenjem škofa Martina takoj po nastopu svoje službe obnovil njemu podložne duhovnije sv. Ožbalda, sv. Marjete niže Ptuja in sv. Lovrenca v Slov. gor., katere so v dobi protestantizma bile prenehale. Tudi pri podružnici sv. Urbana in pri sv. Rupertu v Slov. gor. je vpeljal redno službo božjo in vsled tega je postal nadžupnik in patron ovih od njega vstanovaljenih duhovnij. In ker je zlasti v dobi reformacije moral kot komisar večkrat od doma, ustanovil je z dovoljenjem škofovim pri mestni cerkvi v Ptuj službo „chorimagistra“. Ta naj bi namestoval župnika ter na to gledal, da se božja služba redno vrši in kakor v cerkvi, tako na koru vse dostojno opravlja. (Dalje prih.)

Smešnica 2. V vojaški bolnišnici je ležal vojak K. Čevljar bolen in po pomoti so mu obesili nad posteljo tablo: J. Kušar. Vojak umrje in v dnevnem povelji se torej razglasi, da je vojak J. Kušar umrl. Ali vojak J. Kušar je bil zdrav, za to je drugi dan korporal to naznanil stotniku: „Naznanjam“, reče, „g. stotnik, da je včeraj po pomoti umrl vojak J. Kušar na mesto vojaka K. Čevljarja“.

Razne stvari.

(Najvišje odlikovanje.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je dovolil, da obdržijo mil. knezoškof, dr. Mihael Napotnik še naprej ime in časti c. in kr. dvornega kapelana.

¹⁾ Po izvornih listinah in zapisnikih knezošk. arhiva v Gradci in Mariboru.

²⁾ Cesar Friderik je povzdignil škofjo ves: sv. Rupert ob Rabi dne 1. sept. 1462 v trg z vsemi pravicami, katere imajo drugi cesarski trgi na Štajarskem.

(Požarna bramba.) Valed ukaza svitlega cesarja dobi požarna bramba v Št. Jurji na Ščavnici 60 gld. iz njih blagajnice za svoje potrebe.

(Smrtna kosa.) V nedeljo, dne 5. januarija je umrl vlč. g. Anton vit. Wretschko, vitez žel. krone III. vrste, kn. šk. konsistorijalni svetovalec, opat in župnik v Celji. Pogreb je bil v torek, dne 7. januarija. Pridigoval je vlč. g. Ivan Krušič, profesor na c. kr. gimnaziji v Celji, sprevod pa so imeli mil. g. lg. Orožen, stolni dekan iz Maribora. Bilo je pri njem 33 duhovnikov, in se ve, da tudi brez števila ljudstva iz mesta in okolice.

(Volilo.) Kakor se sliši, volil je vlč. g. A. vit. Wretschko, inf. opat v Celji svoje premoženje župnijskim revežem v Celji in po nekolicem tudi svoji ožji rodbini. Vse premoženje pa ne znaša veliko in je vsa oporoka na čast ranjcemu gospodu.

(Povabilo.) Bralno društvo pri sv. Rupertu v slov. gor. priredi prihodnjo nedeljo, t. j. dne 12. januarija t. l. zabavni večer. Začetek ob 4. uri popoldne. Vljudno vabi Predsedništvo.

(Vabilo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda v Št. Juriji ob juž. žel. bode imela v nedeljo, dne 19. t. m. pri „Cestnem Jožu“ popoldne ob 1/2 5. ure svoj občni zbor po naslednjem vzporedju: 1. Nagovor predsednikov. 3. Poročilo o podružničnem delovanju. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev zastopnika podružničnega k glavnemu zboru. 5. Nasveti. K obilni udeležbi vabi najuljudneje Podpredsednik.

(Bralno društvo) pri sv. Juriju ob Ščavnici ima v nedeljo, dne 12. prosinca t. l. po večernicah v narodni šoli tukaj svoj redni glavni zbor s sledečim vspešnim: 1. Poročilo predsednika in račun preteklega leta. 2. Prenaredba pravil. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Nova maša.) Pri sv. Lovrenci na Dravskem polju je pel v nedeljo, dne 29. decembra pr. l. č. g. o. Salezij Vodošek, frančiškan iz Kamnika, svojo prvo sv. mešo. Pridigoval mu je č. g. Matej Slekovec, župnik pri sv. Marku niže Ptuja.

(Častni občan.) Obč. zastop v Ljutomeru, ki se je iz večine v službi nemškutarije, izklical je barona Fr. Mac Nevin O'Kelly, c. kr. okr. glavarja v Ljutomeru, za svojega „častnega občana“.

(„Südmark“.) Mestni zastop v Celji je sklenil, da pristopi društvu „Südmark“ ter mu odšteje takoj vsoto ustanovnika. Se ve, da to ni hujskanje, ampak domoljubje.

(Kat. podporno društvo.) Včeraj popoldne so se predstavili milost. knezoškofu v imenu kat. podpornega društva v Celji tile p. n. gg.: prof. Ivan Krušič, c. kr. dvorni sve-